

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Videken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Nemzeti politika.

— július 20.

Nálunk nem tűnik fel, de aki nincs benne a „részség“-ben, pl. egy francia, egy angol, vagy egy german előtt égbekiáltóan visszasnak tűnhetik fel, hogy a magyar parlament levegőjét tisztán az a vita tölti ki, hogy magyar nemzeti politikát, avagy az ez idő szerint lehetséges politikát kell-e folytatnunk?

Visszás és elszomorító ez az állapot az alkotmányosság szempontjából és mégis mint örvendetes jelenséget jegyzik föl minden pártar nyalaton, mert becsületes mindenki szeretne lenne.

Azt például, hogy másnak feleségét bűnre ne kívánjad se ökrét, se szamarát, se egyéb lábas jószágát stb. tanítani igenis kell; de ezt a társadalmi munkát elvégezzük az iskolában. Becsületet, tisztességet addig szed magára az ember, amíg bele nem kerül az élet nagy iskolájába. A bönökben megátalkodott embernek hiába prédikálod már, hogy másnak feleségét bűnre ne kívánjad, nem ád az erre a beszédre semmit.

A magyar parlament felnőttek oktatására vállalkozott, midőn a visszamaradást nem tűrő villany századában arról folyik a szó, hogy a nemzeti politika az, amelyen az ország boldogulása elérhető.

Hiszen a nemzeti politika egyértelmű a magánember becsületével.

Hát lehet egy országban más politikát üzni, mint nemzeti politikát?

Hogy lehet, azt sajnos igazolva látjuk nálunk. Hogy lehetett a multban, azt sajnos tapasztalhattuk Lengyelország történetéből, szomorú sorsából.

Más kérdés azután az, hogy szabad-e olyan politikát folytatni, mely idegen befolyások érvényesülésének enged mind nagyobb tért, mint ahogy az orosz befolyás tette tönkre Lengyelországot, mint ahogy az osztrák befolyás állja útját a magyar ügy érvényesülésének és fenyegeti végveszedelemmel ezt az országot.

Mert ha kétsége volt még eddig valakinek, hogy a 48-as pártnak igaza van, mikor ezeket állítja és e befolyástól menekedni akar, mert menekedni lehet, ha megczáfoljuk azt a magyar közmondást:

„Átok verte meg a magyart, Mert az soha együtt nem tart“... ha elhitették is eddig a magyar emberrel, hogy a 67-es ugynevezett szabadelvű alapon mindent elérhetünk: most, amidőn Tisza István gróf miniszterelnök nyíltan kijelentette a civilizista tárgyalásánál, hogy igen, a nemzetnek vannak óhajtsái, de ezek megvalósítása a király akaratába ütközik — azóta minden magyar ember tisztában lehet azzal, hogy a 67-es kormányzásnak kínálata nem egyéb lelketlen ámitásnál.

Hogyan hirdethetnek azok haladást, akik maguk beismerik, hogy a haladásnak azon az úton, melyen igéjüket hirdetik, akadály van?!

Nincs akadály azonban a nemzeti politika érvényesülésének. Az előhaladás titkát mi őrizzük gerendás szobáinkban: nem támogatunk olyan politikát, melynek akadályai vannak.

A nemzeti politikának nincsenek akadályai, mert fel nem tehető, hogy akadjon koronás feje egy nemzetnek, mely nemzetével ellentétbe helyezné magát.

Most sem helyezi a magyar

A ponty

— Louise! Louise! Hallgasd csak! Balocher bácsi meglátogat bennünket.

— Ah... csakugyan?

— Igen, olvasd csak...

Ezzel Durosier ur odaadta a feleségének az éppen érkezett levelet.

Csakugyan igaz volt. A levélben azt írta Balocher bácsi, hogy szeretne egy napot a kedves unokaöccsénél falun tölteni és csütörtökön, tehát holnapután megérkezik.

— Természetesen, a legnagyobb vendégszerettel kell őt fogadnunk; tudod már, miért... Főzzél csak valami nagyon jót; ne takarékoskodj a pénzzel.

— Persze, persze... de hát mit főznek neki?

— En emlékszem még, hogy szenvedélyesen szereti a halat.

— No igen, de aztán szép hal is legyen az; mert ő maga is horgász és ért a halakhoz.

Durosier elgondolkozott, végül így szólt:

— Majd beszélék az öreg Patuval.

Patu egy öreg paraszt volt, aki azonban fiatalabb éveiben Párisban tartózkodott, ahol „felvilágosodott.“ Nagyon ravasz, csalafinta eszű ember volt, aki mindig gyönyörűen ki tudta magát vágni, ha az enyém-tied övé fogalom összezavarodott a keze ügyében.

Durosier ur és az öreg Patu hamar meggyeztek.

Patu kötelezte magát, hogy a következő nap folyamán két jókora pontyot szállít... még pedig a legszebb pontyokat, amelyek abban a tóban tenyésznek, amely a báró birtokához tartozott. Ha kihalászták a pontyokat, majd beleteszik Durosier ur szűköskútjának medencéjébe, hogy megsütetéséig elevenek maradjanak.

*

Másnap már kora reggel esőngettet Patu a Durosier ur kertjének kapuján; a kezén kosár csüngött.

— Ah... isteni hall! No de milyen szép ponty! — kiáltott fel örömteli meglepetéssel Durosier ur, amikor megpillantotta a füvel kipárnázott kosárban a hatalmas pontyot, amely akkorákat csapdosott a farkával, hogy az öreg Patunak erővel kellett a fedelet leszorítani.

— Louise! Louise! — Jer ide hát! hamar!

Mme Durosier oly sietve, amennyire terjedelménél fogva tőle tellett, ott termelt és egyesítette bámulatának elragadtatását a férje örömeivel. Hanem aztán így szólt:

— De hát hol a másik hal?

— A másikat majd holnap hozom, vagy még ma este. Nem olyan egyszerű ilyen állatokat fogni.

— És mi az ára ennek? — kérdezte Durosier ur.

— Hja, kedves uram, husz frankon alul nem adhatom ezt az óriást.

Durosier ur gavallér volt, tehát szó nélkül fizetett.

— Most azonban a medencébe kell tennünk a halat, különben elpusztul.

Durosier ur és a felesége, a paraszt, meg a szakácsnő nagy érdeklődéssel kísérték a halat a medencéig, melynek vizében az csakhamar igen otthonosan érezte magát.

— De hallja, — biztosan számíthatok éppen ilyen halra, mint ez?

— Becsületszavamra, számíthat rá! — felelte a paraszt.

*

Ugyanaznap késő estéjén — mialatt Durosier asszony a férjével együtt a szakácskönyvet tanulmányozta, vajon minő mártással vagy anélkül készüljön a hal — az öreg Patu óvatosan átmászott a kerítésen, óvatos léptekkel végigcsont az udvaron és kezében a kosarával a szűköskút medencéjéig jutott, ahol minden nehézség nélkül kihalászták a reggel hozott pontyot, azt a kosarába tette, és visszaosont a kerítésen át az országútra... Negyedórával később pedig megszólalt a kerti kapu csengője.

Még a várva-várt nagybácsi is meg lehetett volna elégedve azzal az örömtel

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

király ellentétbe magát nemzetével, mert hiszen a nemzeti érintkezés szervei szemben a koronával mindenütt az egész világon, a parlamentek. A magyar parlament többsége pedig nem akar nemzeti politikát; tehát a király sem akarhat mást, mint parlamentjének többsége, mely vissza kell, hogy adja a nemzet többségének akaratát.

A kérdés tehát az: igaz-e, hogy a magyar nemzet nem akar nemzeti politikát?

Ha akar, akkor a többség hazudik, tehát szét kell verni mielőbb, mint egy bűnös bandát; ha pedig nem akar nemzeti politikát a nemzet, akkor lemondott saját életéről, mert a szolga nem magának, hanem urának keres.

Mi hát az igazság?

Ha megadtuk a feleletet, úgy is cselekedjünk, ahogyan éreznünk, mert a cselekvés órája közeledik.

Dr. Pap Zoltán.

Élelmezési kérdések.

— július 20.

Valaha úgy emlegette a külföld országunkat, mint azt a helyet, ahol a lakosság a tulajdon zsirjába fullad. Ezt manap már bajos volna elmondani, mert a zsirt ugyancsak kiadta magából az ország. S már nem hogy zsirba belefulhatna, hanem egyébként annivalója sem igen van elegendő. Hibás gazdasági politikánkat mi sem jellemzi jobban, mint az a szomorú tény, hogy az élelmiszerek árai folyton emelkedésben vannak s különösen a húskérdés az, amelyen nem tudnak segíteni. A húsárak, mint tudvalevő, hiszen többször volt már felőle szó és tanácskozás, oly példátlan mértékben emelkedtek, hogy a nagyobb városok szegényebb néposztálya manap már alig juthat hushoz, annyihoz semmiesetre sem, hogy abból családjával együtt jóllakhasson.

Olvasható, hogy mindenfelől tanácskoznak a helyzet javításán, de eddigelé sehol semmi nyoma a tényleges javulásnak, ha csak a budapesti lóhús remediumot annak nem tartjuk. De az is csak a tervezet stádiumában van s csak majd később dől el, hogy csakugyan lehet-e Magyarországon a lóhúsból táplálkozási anyagot csinálni.

Legujabban azonban más húsanyagról vetik föl a kérdést: a juhusról, aminek közgazdasági fontossága is van. Nem egészen száz év előtt Magyarország legnagyobb vagyonának tartották a juhászatot, mert ebbe a gazdasági ágba volt a legtöbb érték befektetve.

Ma már nem így áll a dolog, a belterjes gazdálkodás terjedése s vele a legelők fogyása apasztja a juhászatot, amely természetesen csak legelőgazdálkodás mellett tudna megélni, akkor is csak úgy, ha nagyobb fogyasztóközönségre találna, mint amennyije van.

De élelmezés tekintetben nem méltányolják kellőképp a juhust s a termelésnek fogyasztó közönsége nem lévén, ez a gazdasági ág apránként egészen összeomlik. Évente több százezer, félmillió darabbal kevesbedik. Pedig kellő gondoskodás mellett a juhászat lehetne az, amely a nap-nap után fontosabbá levő élelmezési kérdésekben segítségül szolgálhatna. Mert tömeges termelésnél a gyapju, meg a fagygyu mellett a hus, mint melléktermény jöhetne tekintetbe — azonban alig van fogyasztása a többi másféle hus mellett. Az ország husevésében a marhahús és a sertéshús dominál. Jellemzi ezt az is, hogy a vendéglőkben juhúsból alig készítenek ételt. Nem akarják az emberek szeretni, általán bizonyos megítélései vannak iránta, ami bizonyára nem volt így akkor, mikor az ország legnagyobb gazdasági vagyona feküdt juhnyájokban s amikor egy Eszterházi herceg bebizonyította a juhait nagy számával kérkedő angol lordnak, hogy neki még csak juhász-kutyája is több van, mint amannak juha. A régi magyar konyha a juhús izes elkészítésének tömérdek nemét ismerte, saját-

ságos dolog, hogy ezek apránként szintén kivesznek. Pedig más, eléggé inyenc nemzetek elsőrendű ételnek tartják. Az angolnál mondhatni nemzeti eledel a sült ürüczomb, hasonlóképp kedveli a francia is. A balkáni szomszédos országok lakossága nekünk termeli a drága sertéshúst, de ő maga meg nem eszi, a juhust előbbalónak tartja ha jó konyhán készül. Ez nem oly kis dolog, mint amilyennek látszik. Igazolja a katonaság esete, ahol kísérleteznek a lényegesen olcsóbb juhússal, de hivatalos jelentés szerint a kísérletek eredménye az volt, hogy a juhust élelmezési anyagnak legénység „leküzdhetlen ellenszenvé” miatt nem lehet alkalmazni.

Persze hogy nem, ha leveshúsak főzik, amikor fagygyus lesz a leves s a husosztás alatt megfagy a huson a fagygyu. Mindez azonban csak a hibás kezelést mutatja s nem azt, hogy helyes fölhasználás esetén a juhús nem volna értékes és jó élelmezési anyag. És bizonyosra vehető, hogy ha nagyobb fogyasztása volna, nagyobb termelése is lenne s nem jutna a pusztulás sorsára ez a gazdasági ág, mely annak idején sok embernek adott megélhetést, még többnek pedig olcsó s mégis jó húst a fazekába.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Presbiteri közgyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácssteremben gyűlést tart, melyre a meghívott már holnap szétküldi az egyházi hivatal.

A debreczeni Kaszinó keletkezése.

— július 20.

Hét évtized óta vezeti a debreczeni társaséletet a Kaszinó. Erre a társadalmi intézményre Debreczen város közönsége mindig büszkén tekintett. A magyar nemzeti szellem egyik forrása volt kezdettől

fogadta ással, amelyben az öreg Patu részeseült; Durosier ur valósággal meg volt hatva a pontos szótartás e példájának láttára. De mekkora lett még az öröme, amikor a kosárba pillantott.

— Teringettét, ez a ponty még szebb az elsőnél! — kiáltotta.

— Sokkal nagyobb, mint a másik! — mondta mme Durosier is.

— De mennyivel nagyobb! — hunyorgatott a paraszt.

— És milyen kövér.

— Meghiszem azt, — felelte Patu... Legalább hét fonttal nehezebb a másiknál! Volt is vele bajom elég... nézze csak, madame!

Ezzel a vén paraszt a karjait és a lábait mutatta, — könyökig, térdig vizes volt.

— Ah, a szegény ember! — szánakozott madame. — Marie, hozzon csak egy pohár jó konyakot Patunak, hogy felmelegedjék.

— És milyen friss ez a hal! nézzed csak Louise!

— Persze, hogy friss, — mormogott Patu; — hiszen éppen a vizből hozom...

Ezzel Patu jóízűen felhőrpintette a pohár konyakot.

— Patu, maga igazán jól végezte a dolgát!

— Jól van, jól! — felelte Patu. —

Hanem a halat azonnal a medenczébe kell tenni.

Mindannyian a medenczéhez mentek, Marie elől a lámpással.

Patu gyorsan kiürítette a kosarat, akkor aztán madame és a férje a víz fölé hajoltak és az első hal után fürkésztek, hogy összehasonlítsák a másodikkal. Nem voltak képesek azonban felfedezni azt.

— Az én szemeim élesebben látnak, — mondta Patu és most ő hajolt a víz fölé, majd így kiáltott.

— Ott van, nil... arra... látják?

Durosier ur és a felesége bólintottak a fejükkel, mert ők is látták a halat, vagy legalább azt hitték hogy látták.

Patu aztán megkapta a 20 frankját és a házaspár, mint az előbbi estén, ismét nagy haditanácsot tartott, hogy milyen módon készítsék el a pontyokat a bácsi inyére.

*

Ez éjjel Durosier ur és a felesége nagyon nyugtalanul aludtak; két ponty, a bácsi, az örökség, Patu — mindez chaosként zavarodott össze az álmukban.

Ami Patut illeti, ő nagyon megelégedett volt. Amint látszik, a halászat jó mesterség, különösen, ha ilyen vevőkkel van dolga az embernek, mint Durosier ur.

— Mondd csak, öreg, — kérdezte Patu a felesége — hogy lehet 20 frankot

ilyesmire kidobni?... csakugyan olyan jó lehet az a ponty?

— Ugy látszik, annak kell lenni!

— Akkor hát nekünk is hozhatnánk egyet kóstolóba.

Patu jó ember volt, különösen a családjáért. Nem szólt tehát se igent, se nemet, hanem kis idő múlva a fejébe nyomta a sapkáját és elment, noha már későn volt...

És elérkezett a csütörtök és a Durosier villában nagy volt a készülődés.

A háziasszony korán reggel talpon volt és maga végezte el a dolog felét, mert Marie gyűlölt minden nagy mozgalmat a konyhában.

— Gyorsan, gyorsan, Marie; legfőbb ideje már. A víz már forrni kezd; menjünk a medenczébe és hozzuk el a halakat.

Durosier ur már elindult a vasutállomáshoz, hogy kellőképpen fogadja a vendéget. Mialatt pedig a madame és a szakácsnője egyre növekedő rémülettel kutatta a medenczében a pontyokat, — azalatt Patu lakásán nyugodtan és jóízűen falatozott annak a családjáért a pontyból.

Patu, miközben egy falatot lenyelt a pecsenyéből, így szólt:

— No, én nem tudom... Tulságosan különösnek éppen nem találom ezt a halat!

Léon Ferrier.

fogva. Hazafiság, művelődés, emb. szeretet árad onnan ki.

A debreczeni Kaszinó keletkezéséhez érdekes adatot szolgáltat a Pesten, Helmezy szerkesztése alatt Landerer kiadásában megjelent „Társalkodó” című 4 oldalas kisalakú társadalmi ujság 1833 ik évi február 23-iki száma, melyet rendelkezésünkre bocsájtott nekünk egy kedves barátja. A lapnak első szikke a debreczeni Kaszinó alakulásával foglalkozik és szórul-szóra így szól:

KÖRLEVÉLI KIVONAT A' DEBRECZENI CASINO IRÁNT.

„Azon buzgó részvét, melly itt a' mostan életre lépni készülő városi ca ino iránt már eleve nyilatkozott, csalhatlan bizonyossága annak, hogy városunk' csinosabb társalkodást kedvelő lakosi, egy olly egyesület' szükséges létét, mellyben kiki rendes foglalatosságától szabad óráiban, akár ujságok 's más folyóiratok' vagy jó könyvek' olvasgatásával, akár pedig gondolatának másokkal közlésével magát mulathassa, — közönségesen érzik.”

„Első 's legközelebbi célja ezen egyesületnek az: hogy városunkban a' nemzeti csinosulást a' jó és szép iránti ízlés' fölébresztésével s' táplálásával terjessze; abban továbbá módot szolgáltatson, hogy kiki a' társaságos életnek természetéhez s' hajlandóságához mérsékelt örömeiben minél több részt vehessen. De ez ken kívül, mivel a' tapasztalás azt bizonyítja, hogy más kiművelt nemzeteknél is, valami csak a' maga nemében jeles és derék, többnyire egyesületektől vevé eredetét: lehet reményleni, hogy ezen egyesületnek is a' város' lakosaira kedvező hatása lesz 's nem csak a' külső csinosodás' előmozdításában fogja hasznos következtetést kimutatni, hanem mind tudományos, mind kereskedési és gazdasági tekintetben oly dolgokat fog idővel létre hozni, mellyek nem csak ezen egy város' hanem a' haza közös javának is virágoztatására, jóltevő befolyással leendnek.”

Ezen kivonattól kitetszik a' szép cél, mellyet a' Debreczeniek elérni igyekeznek: 's örömmel tapasztalja minden buzgó hazafi, milly szép előmenettel haladnak nagyobb városink a' nemzetiség' és lelki csinosulás' pályáján. Vajha ritka ugyan, de annál szembevetőbb egyes esetek megnem keserítenek szívét a' hazája' előmentén örövendő hazafinak; mert mit ér, hogy a' lapokban itt a' fűszeresek' táncmulatságára meghívó cédulákat nem engedék németül kinyomatni; ha a' szomszéd Bözörményben, a' legmegyarább városok' egyikében, mint hallám, a' nemzeti casinó' helyét német pótolja-ki!

A' felebe említett debreczeni casinónál egy részvényesnek esztendői ára 12 pengő ft. Első közönséges összejövetélét f. h. 13-kán tartotta.

Hdgr.

Megégett cementgyári munkás.

— A petroleumlámpa áldozata. —

Saját tudósítónktól.

— július 20.

Gurahonci tudósítónk írja, hogy az ottani cementgyárban súlyos szerencsétlenség történt Szeftkovies József napszámossal. Tegnap este 6 és 7 óra között a munkavezetőtől azt az utasítást kapta, hogy az égő petroleumlámpába töltsön petroleumot. — Ez minden körülmények között veszedelmes művelet, amit Szeftkovies veszedelmes művelet, amit Szeftkovies nem akart a parancsnak engedelmessé tenni. A munkavezető ekkor állítólag durván

rátámadt és kényszerítette, hogy meghagyásának tegyen eleget.

A munkás kezébe vett egy meglehetősen tartalmú petroleumos kannát, lecsavarta a lámpa kanóczát, anélkül, hogy eloltotta volna s épen önteni kezdett a tartályba, midőn egy légáram oda csapta a lángot a gyulékony folyadékhoz, mely azonnal lobot vetett s ennek következtében egy lámpa, mint a korsó felrobbant. A szertecsapó lángok egy pillanat alatt elborították Szeftkoviesot, aki segítségért kiabálva rohant fel és alá, ez által csak még fokozva a tűz erejét. Mire eloltották rajta a czafranggal égő ruhát, egész teste boritva volt égési sebekkel, amelyek irtózatossá fájdalmat okoztak neki.

Még 10 óraker este felvette az előjáróságot a szerencsétlenségről a jegyzőkönyvet és kihallgatták Szeftkovies Józsefet, akit reggel Borosjenőre vittek. A gurahonci állomáson, de a borosjenőin is eszméletlenül volt még, mire azonban a kórházba szállították, meghalt. Családos ember volt, 41 évet élt.

A gurahonci cementgyár munkavezetője ellen megindítják a vizsgálatot.

NAPI HIREK.

Nyár.

Szalmaözvegyek eldorádója.

— július 20.

Egyre több a leeresztett zsakúterés ablak a városban. Egyre fogy a lakosság száma, mert aki csak teheti, siet itt hagyni ezt az izzó katlant és megy nagy hetedhét országon túl, de még az óperenciás tengeren is túl, egész az üveghegyekig; van, aki a Spitzbergákön didereg, — de van olyan is, aki megelégszik azzal, hogy jégbehűtött spriczezt iszik az árnyas, kellemes Bocskay-ligetben, vagy a nagyerdei Dobosban.

Azért idehaza sem olyan rettenetes az élet. Nyárnak alaposan nyár van, az igaz; ha a birtokunkban levő részvények ára úgy emelkednék, mint a hőmérő, — akkor mi se irnánk nyári elmélkedést, hanem inkább valahol a Tátrában nem olvasnók el ezt az elmefirkálást. Bele kell nyugodni azonban a sorsba és vidámabb oldalán kell tekinteni a dolgokat.

A téli szezonban néhány színészen, nyilvános és alkalmi lumpon kívül senki sem látható az éjjeli órákon túl: most egészen komoly bácsikkal ismerkedik meg a tapasztalni vágyó ember. Komoly urakkal, akik normális körülmények közt karikagyűrűt viselnek és a közügyeknek szentelik vágyaikat.

Ezek az urak, — vagyis a szalmaözvegyek — amikor szeretett hitvestársukat kikisérték a vasutra, meghatva lobogtatják a keszkenőjüket az elrobogó vonat után (mégis csak jól tette Stephenson, hogy feltalálta a vonatot) és gyönyörításan rebegik:

— Enfin seu!

... Tudvalevően kétféleképpen mondja ezt himnemű ember. Az első módja ennek az, amikor az esküvőről hazavezeti a feleségét; a második pedig, amikor először expedialta el a nagyságos asszonyt abba a fürdőbe, mely lehetőleg az ország tulsó sarkában van.

— Enfin seu...

Es a vonat elrobog. Az ujdonsült szalmaözvegy mosolyogva néz körül, lehuzza ujjáról a karikagyűrűt és a mellényzsebbe teszi.

Este már tapsol az orfeumi művészek bolygó csillagának. Órületesen megnyerik tetszését az ostoba kuplák és mohó pillantásával majdnem felfalja a blazirt arcú, sovány kis tánczosnót; — pedig mondhatom, a hites felesége ó nagysága sokkal szebb. De a szalmaözvegy azt nem hiszi.

Erkölcsei lumpolásba sülyed. De néhány nap múlva a legnagyobb foku morális kaczenjammer győtri. Az orfeumot megveti. Egyik kávéházból a másikba ödőlög és majdnem kibuvik a bőréből, annyira unatkozik. A vendéglői kosztot infámisnak találja. Otthon a lakás olyan, mint a siralomház. Pöröl, veszekszik a cselédekkel. Semmi sincs inyére... és olyan, szerelmes leveleket ír a feleségének, mint egy diák.

Mikor aztán hazajön a felesége, hatalmas virágcokorral várja a Perronon. Ahogy kiszáll a kupéból a szép asszonyka, boldogan öleli magához:

— No, végre, hogy együtt vagyunk...

... Bizony, tessék elhinni, hogy a nyárnak a közérkölcsekre nemesítő hatása is van.

— Kossuth Ferencz Herkulesfürdőn.

Az országos függetlenségi és 48-as párt vezére, Kossuth Ferencz tudvalevőleg Herkulesfürdőn tölti a nyarat, hogy megrogált egészségét helyrehozza. A köztisztelőben álló politikus fürdői életmódjáról a következőket közlik velünk: Kossuth Ferencznek a fürdőben szép erkélyes szobája van, ablakai éppen a hús gyógykertre nyílnak. Majdnem egész nap fáradhatatlanul dolgozik a terrazon, noha az idegei csillapítására jött ide s noha állandó kezelőorvosa, dr. Arányi nyugalmat ajánlott a hosszú betegségből föllábadt pártvezérnek. Kötő színben van és erősen meg is hizott, csak a járás esik neki nehezére. A romániai és szerbiai vendégek, akik nyaranta nagy számmal látogatják a Herkulesfürdőt, Kossuth Lajos fia iránt állandó érdeklődést tanúsítanak. A cigány pedig gyakran rázerdít ablakai előtt a Kossuth-nótára:

Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos,
Lesz hazádnak szabadsága...

amit az idegen ajku emberek nem értenek, de megilletődve hallgatnak. Megértik belőle, hogy egysokat hanyatott nemzet keserősége és reménye olvad egybe a bánatos melódia hullámaiban.

— Számonkérészek a városnál. A szokásos félelmi számonkérészeket még e hóban megtartják. A főispán jelenleg Bikszádon nyaral és még nem tüzte ki a számonkérészek határnapját. — Rásó István főispáni titkár ma este Bikszádra utazik és ott a főispánnal megállapítják a számonkérészek határnapját.

— Kiszáradt fürdő. A debreczeniek kedvelt kiránduló helyét, a Telegdi Sóstófürdőt a hosszantartó, nagy szárazság és forróság teljesen kiszáritotta, akik tegnap a Sóstóra kimentek, már nem fürdölhettek. Azonban — tekintettel a hőszűlésre — a fürdő már a napokban használható lesz.

— Az utcák világitása. Az utcák világitása egyre halad előbbre.

A vasut és Péterfiáig terjedő részen ma már egy utcza sincs, amelyen ne lenne gázlámpa. Ma kezdték meg a Teleki—Csapó-rész világítását. Ez évben 27 utcát láttak el gázlámpákkal és jelenleg Debreczen városának még csak 17 utcája van, amelyeken nincs világítás. Ezeket az utcákat látják most el gázlámpákkal és rövidesen be is fejezik, úgy, hogy az őszre nem lesz Debreczennek egy utcája sem, amelyben gázlámpa nem lenne.

— **Utóállítás.** Ma délelőtt a Pavillon laktanyában katonai utóállítás volt. Negyvenöt hadköteles állott elő, kik közül tizenkettőt talált a bizottság katonai szolgálatra alkalmasnak.

— **Tűz mindenfelé.** A tartós szárazság következtében mindenfelé tüzvész keletkezik. A forró napsugarak gyújtogatókká válnak különösen ott, ahol az emberek gondatlansága is hozzájárul. Egyeken teljesen leégett egy vegyes takarmányt és pedig lóherét, luczernát és szénát tartalmazó kazal, amely az egri káptalan tulajdonát képezte. Csak Gyula gazdatiszt a tűz keletkezési okául a belső összefülést adta elő, amely a szárazság folytán állott elő, miután a kazal régebb idő óta állott összerakva. Több helyen egészen szénra égett. A kár 5875 korona, amely az Adriai biztosító társaság által megtérül, ahol be volt biztosítva. *Mikepércsen* hétfőn Gali J. földmivelőnek kárára egy hamaz árpa és búkköny égett el hasonló módon. — *Tiszacsegén* tegnapelőtt délben újabb tűz volt a Braun Adolf kismajori tanyáján. A Marsievics Pál munkás pipájából kisziporkázó szikra gyújtott fel néhány kereszt rozstot.

— **Választmányi ülés.** Az Iparoskör választmánya ma délután 5 órakor saját helyiségében ülést tart.

— **Betörés.** Mialatt id. Török Sándor mikepércsi gazda feleségével együtt tegnap reggel 6 és 7 óra között szőlőjében volt, otthon a lakása ablakán a keresztifát egy még ismeretlen tettes késsel kettévágta és behatolt a házba. A tolvaj feltörte a szekrény fiókját és onnan 3 drb 20 koronás, 2 drb 10 koronás papírpénzt, 1 drb 20 koronás aranyat és 11 korona ezüstpénzt elemelve elmenekült.

— **Géptulajdonosok figyelmébe.** A gőzerő vagy ennek megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgéptulajdonosok a gép üzeménél kötelesek egy kifogástalanul záródó horganybádóg vagy kemény fából készült szekrényt a 2150—1904. számú belügyminiszeri körrendeletben felsorolt gyógyszerrel ellátva tartani s az első segélynyújtásra első sorban a gépészt s egy munkást kitanítani. — Az ezen rendelkezés ellen vétők szigorúan megbüntettetnek.

— **Zichermann bácsi temetése.** Zichermann Herman temetése nagy részvét mellett ma délelőtt 10 órakor ment végbe. A Degenfeld-teri gyászszínházban a kórus meg-ható gyászadalokat énekelt, majd Kuti Zeigmond tartott szép megindító gyászbeszédet, mely után feltették a koporsót a gyászkoosira.

— **Jó szívek.** Komoly az élet, vig a művészet. B hémiában sohasem hal ki se a jó kedv, se a jó szív. Ez már a könnyű

vér priviláziuma. Ma a Debreczen-sőrcsarnokban működő magyar daltársulat egyik kedves tagja, Boeskaí Bella juttatott hozzánk **17 korona 40 fillért**, a szerencsétlen család: Wintersberg Magdolna és három éhező gyermeke javára, mit a társulat tagjai és a közönség közt általa rendezett gyűjtés eredményét. Az összeget rögtön átadtuk a szegény asszonynak, aki a jószívű művésznőnek ezen az uton mond halás köszönetet. — A gyűjtéshez járultak: Boeskaí-pár 1 korona, Scheiner 40 fillér, Landauer Armin 1 korona, Scheiner Hermin 1 korona, Grünvald Mór 20 fillér, Stampfel Nándor 60 fillér, Erdődy Lajos 40 fillér, Vági 40 fillér, Rossi 40 fillér, Ferge 50 fillér, Harsányi 1 korona, Rössler 2 korona, Gárdonyi Mariska 1 korona, Sch. 30 fillér, Fischbein János 1 korona, Dröhlich Frida 1 korona, Kohn E. Emil 1 korona, Komáromy Nándor 50 fillér, Szabados Vilmos 1 korona, Stark 50 fillér, Grosz Mór 50 fillér, Klein Adolf 50 fillér, N. N. 50 fillér, M. M. 20 fillér, A. 20 fillér, S. 20 fillér, N. 10 fillér. — Összesen 17 korona 40 fillér.

— **Békkeltetés.** Az ipartestület békeltető bizottsága ma délután 4 órakor az ipartestület tanácstermében ülést tart.

— **Pofozkodás a templomban.** Mindszentről írják: Borka János és Lesánszky Anna vasárnap a többi buzgó hívőkkel betértek iste nek hálat adni a mindszei róm. kat. templomba. Az istentisztelet alatt az orgona szelid buzásába egyszer csak egy nagy csattanás vegyült. Borka János ugyanis buzgó fohász helyett összepörlekedett Lesánszky Annával, a 68 éves öregasszonnyal és vad haragjában öklével fölütötte annak orrát. Az öreg anyóka se volt rest, hanem legott lekapta lábáról a papucsot és úgy arculsimitotta vele a kötözködő embert, hogy az szinte beleszédült. A jámbor hívők közül többen — nehogy nagyobb botrány kerekedjék — eltávolították a templomból a pofozkodókat.

— **Meglopott szobaasszony.** A napokban a Bika szálloda szobaasszonyától elloptak 34 koronát pénztárczástól. A nyomozást megindította a rendőrség s Bikfalvi rendőrbiztos kinyomozta a tolvajt. A pénzt Konez Eszter cselédeleány lopta el, ki bejelentetlenül Budai Sarolta vasalónő Meszena-utcai lakásán lakott. Bikfalvi biztos ügyes nyomozása által tegnap megkerült a lány. A pénzt már nem találták meg nála; saját állítása szerint elmulatta. A tolvaj cselédet átadták az ügyészségnek, Budai Saroltát pedig azért büntetik meg, mert bejelentés nélkül tartott lakót.

— **A fodrászüzletek rendszabályozása.** Végh Gyula főkapitány rendelkezést adott ki, hogy minden fodrászüzletben üveg vagy porcellán tartályban állandóan dezinficiáló folyadékot kell tartani s minden borotválás után ebben áztatni meg a borotvát. Sem keféit, sem fésűt addig használni nem szabad, amíg mindegyiket szublimátban meg nem áztatták. Megtiltotta, hogy a fodrászüzletekben szentul a hengerfésűket használják. Megtiltotta azt is, hogy a puderező ecsetet használják, mert ezt dezinficiálni nem lehet s minden vendég arcát egy és ugyanazon puderezővel kenik be. A puderező-ecset helyett szentul karbols vattát kell használni a fodrászüzletekben, még pedig minden vendég részére más-más kis darabot. Egy-egy vatta-tépet kétszer használni tilos. A főkapitány rendelkezésének végrehajtására a kerületi kapitányságokat és orvosokat hívta fel. Egyidejűleg arra is utasította, hogy időközönként vizsgálják meg az összes fodrászüzleteket és ha tisztasági tekintetben kifogások merülnek fel, tegyenek neki azonnal jelentést. Az ipartestület borbély- és fodrász-osztálya a főkapitánynak ezt a rendelkezését sérelmesnek tartja magukra nézve és elhatározta, hogy ebben a tárgyban legközelebb gyűlést tart.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimu atá-sunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Zichermann Herman izr. 72 éves, Behák Rózi róm. kath. 21 éves, Fejes Mihályné Lakatos Juliánna gör. kath. 38 éves.

— **A szalmaözeveg.** Manysi humoros, mennyi derűs és manysi szomorú dala van a szalmaözevegségnek. Vannak szalmaözevegek, akiknek élményeiről köteteket lehetne írni. Ezek közé tartozik az az özeveg is, aki nekünk az alábbi historiat elmesélte:

— A feleségem egy roppant nagy (ha kis sváb cselédet nagyott irthon, hogy végezzem el minden munkát a ház körül. Na hány nap mulva észrevettem, hogy a száragcipőm, amelynek tisztaságára mindeha büszke voltam, különös szint kezd önteni és azonfölül még furcsa szaga is van. Már nem bírtam tovább szó nélkül megállni és megkérdeztem a sváb cselédet:

— Mondd lányom, tisztított-e te mindennap a cipőmet?

— Hogyne, egy félóráig puczolok, mintik, — mondta rettenetes kiejtéssel.

— Hát aztán milyen kenőccsel tisztított?

A leány erre odament a tükörhöz és a fiókból kivette a bajuszpedrös tégelyt, aztán rámos vigyorgással mondta:

— Ezzel puczo ok mindennap, mert gondoltam, hogy ezt jószagu csinái a cipőt is.

— **Hamis pénzek Szegváron.** Kilen-ces Mihály szentesi sertéskereskedő vigán dudorászva vásárolta Szegváron a sertéseket kicsiben és nagyban. A jóhiszemű eladók nemkevésbé dudorászva igyekeztek hazafelé, amikor egyiknek eszébe jutott, hogy a pénzt megolvassa. Ekkor meglepő fölfedezésre jutottak. A pénz nagyobb része hamis volt. Nyomban megnézték valamennyien a kapott pénzt s kitudódott, hogy mindnyájan részesültek a hamis pénzben. A csendőrségnek is megjelentették az esetet, amely a nyomozást megindította s a legnagyobb erélylyel folytatja.

— **Lefokozott honvéd hadnagy.** A nagyváradi 4-ik honvéd gyalogezred irodájában tegnap szomorú jelenet játszódott le. Egy fiatal hadnagyot fosztottak meg az aranyos kardbojtjától, aki a nagyváradi társadalomnak valóban egyik kedvelt tagja volt. A kis szőke hadnagy B. A., a nagyváradi honvéd hadapród iskola legelső növendéke volt s mint tiszthelyettes került ki az intézetből. Egy évvel ezelőtt hadnagygyá nevezték ki s a nagyváradi honvéd gyalogezredhez osztották be. Nemrég csunya adósságokat csinált és a hadbíróság e miatt közlegénynyé fokozta le. Az ítéletet tegnap hirdette ki Filipovits alezre-des, a végzetes könnyelműségbe keveredett fiatal ember előtt.

— **Eltűnt énekes.** A debreczeni izr. kántor énekkarának egyik szép hangú tagja, a tizenkét éves Schvarcz Márkus tegnap este eltűnt. A kis énekest más kántor hívta magához s valószínű, hogy a fiu azzal ment el. Az eltűnt kis énekest keresik.

— **Vakmerő rablás.** Vakmerő támadást intézett hat romániai rabló a Stime-desku nevű havason Domenik János juh-telepére. A rablók felfegyverkezve mentek, az őrházaszt, Czukász Györgyöt egy kamarába zárták és a 600 darab juhot a határon át akarták hajtani. A juhásznak sikerült a kamara ajtaját feltörni és a rablók után

lövöldözött. Erre a rablók megfordultak és tüzelni kezdtek. A juhász öt lövestől találva összeesett. A rablóknak sikerült a juhokkal elmenekülniök, de a csendőrség már anyomukban van.

Aki a siketnémáknak koldul. Tegnap a nagyerdei Vigadó előtt koldult Rákóczi Pál napszámos. A rendőr elcsipte, a központra kísérte és a koldult pénzt — nyolez fillért — elkobozta. A kolduló napszámost megbüntetik, a nyolez fillért pedig a siketnéma iskola perselyébe dobták.

A megbabonázott kut. Livornóban a minap különös fölfedezést tettek, amely bizonyítja, hogy a babona még mindig virágzik a nép között. Azok a kocsisok ugyanis, akik lovaikat San-Jacopo külvárosban egy istállóban szokták bekötöni, azt beszélik, hogy a közelben levő régi kutból egy idő óta titokzatos zörejt hallanak. Ezért azt állítják, hogy a kut meg van babonázva, a rendőri vizsgálat azonban arra az eredményre jutott, hogy a titokzatos zörejt a kiáramló szénasav okozza. A nép megnyugtatóra azonban még alaposabb vizsgálatot tartottak s akkor különös dolgoknak jöttek a nyomara. Így a többek közt egy szivalaku bőrpárnát találtak, amelyben ötven darab gombostűvel keresztül szurdalt bárányszív volt. A szív bolyeggal ellátott levélborítékban volt elhelyezve s a borítékon rajta volt egy közelben lakó ifjú leány czime. Megtalálták azonkívül egy összetört márványsiremlék darabját, amelyen még e szavak voltak olvashatók: Itt nyugszik földi maradványa... A sírkődarab mellett pergamenttel elzárt üveghenger volt, benne már kimult teknősbéka, amelynek testébe szintén ötven gombostű volt beleszurva, s az egész holmi át volt kötve női hajfűrttel. Mindez arra vall, hogy valami régi babonát csinált valaki, hogy megnyerje annak a leánynak a szerelmét, akinek neve a levélborítékon van. A babonás ember pedig nem lehet más, mint a visszautasított udvarló.

Miért nem jelent meg az ujság? Egy kisebb erdélyi város hírvivőjéből, mely hetenkint csak egyszer szokott megjelenni, a következő ujdonságot vágtuk ki:

Keresztelő. Mult heti számunk a következő okokból maradt el: Köztudomású dolog ugyanis, hogy lapunk felelős szerkesztőjének kis fia született, a Gyuszika. Nos, tehát a Gyuszika keresztelője volt a mult szombaton s azon szeretett felelős szerkesztőnknek szalon spiczeje támadt, segédszerkesztőnk berugott és kedves munkatársunk tökrészeg volt. Igaz, hogy mindezek tisztelt olvasóközönségünk előtt is köztudomású dolgok, hiszen ha jól tudjuk, valamennyien jelen voltak azon a nevezetes keresztelőn; mindenesetre azonban bejelentjük olvasóközönségünknek az esetet s elnézést kérünk. A szerk.

Tolonoz uton. Szabó Juliánna osavargó leányt az Árpád-téren elfogták és illetőségi helyére toloncozzák. — Deczki Gábor napszámos tegnap részegen feküdt a kistemplom előtt. A rendőrségre vitték, hol kiderült róla, hogy Debreczenből végleg kiltolták. Büntetésének leülése után a kiltást megismétlik.

Öngyilkos aggastyánok. Két bodajki öreg földmives, mintha csak összebeszéltek volna, majdnem egy időben váltak meg az élettől. Németh József válla 74 esztendő sulya nehezedett és Bodri József feje felett már 66 esztendő viharzott el. Az előbbi a szénapajta ge-

rendájára akasztotta fel magát s mire észre vették, már meghalt. Bodri József szintén felakasztotta magát. Hozzá tartozói hamar levágták a gerendáról, de életre kelteni már nem lehetett.

A rendőr meg a talyigás. Kerekes Sándor 160. számú talyigás egy darab hust mutatott a Csapó-utcán a rendőrnek s azt állította, hogy a hus bűdös. A rendőr a kerületi orvoshoz utasította, amiből szóváltás lett. A talyigás leszidta a rendőrt, aztán elvágtatott tüzes paripáján. A rendőr jelentést tett, a talyigást megcsipték, meg is büntetik. A dologban az a legérdekesebb, hogy a hus — mint az orvos vizsgálata igazolta — nem volt egészségtelen s a talyigás csak a rendőrt akarta megbosszantani, mert emiatt a rendőr miatt egy kihágásért már büntetést kapott.

Uj töltésű villanylámpák érkeztek Mentze Henrik ujdonságok áruházába Piac és Szt.-Anna u. sarkán.

Mentze Henrik ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

Képzéskészítő kiállítás Mentzénél. — Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzéskészítő kiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 20.

A képviselőház mai ülésén a civilizista emelése ellen elsőnek Bakó József szólalt fel. Azt kívánja, hogy **ne az osztrák császár udvarát támogassuk, hanem azért a pénzért inkább segítsünk az iskoláknak.** Az idej különös rossz termés szegénységet hoz a népre, nem bírja ki a terheket. Éhínség fenyegeti a lakosságot sok helyen.

Pozsgay Miklós: Adjon inkább a király a népnek kölcsön!

Utána Ráth Endre és Kecske-méthy Ferencz beszéltek a javaslat ellen. Utóbbi **támadja a szabadelvű pártot, amely nincs tekintettel a nép inséges állapotára és mindent megszavaz.** A főherczegek nagyon elszaporodnak és a civilizistát veszik igénybe. Nagy lábon élnek Ausztriában, ahelyett, hogy Magyarországra jönnének gyárakat és iparvállalatokat teremteni.

Orosz-japán háboru.

Budapest, július 20. Londonból távirják: Koreában az oroszok utat építenek és hidakat vernek. Azt hiszik, hogy nagyobb csapatok ideszállítására készülnek. A harc-térről érkező hírek szerint, a japánok az utóbbi napokban csendesek. Nagyobb össze-ütközés nem volt.

Elbocsátott vasutasok kérelme.

Budapest, július 20. A ma délelőtt megjelent „Uj hírek“ szerint a sztrájk kö-

vetkezésében elbocsátott magyar államvasuti tisztviselők és alkalmazottak nagy csapatban vonultak a képviselőházba, hogy kérelmet terjesszenek Hieronymi kereskedelmi miniszter elé amnesztia iránt. A miniszter nem volt a Házban. A vasutasok ezután felvonultak Budára a kereskedelmi miniszteriumba.

Sok tűz, kevés víz.

Szatmár, július 20. Ma délelőtt Németi városrészben tűz ütött ki, amelynek 5 ház esett áldozatul. — Egy óra múlva más helyen újabb tűz volt. Két lakóház elégett. A tűzoltóság csak a hezen boldogult, mert nem volt víz. A szárazság folytán a kutak kiapadtak. Általában nagy aggodalmat kelt a vízhiány. Szatmárhegyről az ott nyaraló 300 szatmári lakos visszatér a városba, mert nincs elegendő vizük.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— július 20.

Készáru: ártartó.

Buza áprilisra	—
Buza októberre	9'28—9'29
Rozs áprilisra	—
Rozs októberre	7'15—7'17
Tengeri jul.	—
Tengeri augusztusra	5'92—5'98
Tengeri 1905 májusra	6'26—6'27
Zab októberre	6'69—7'71
Repeze augusztusra	—

Tereferere.

Miss Mirtley multja.

— A milliomos leánya. —

— július 20.

A Bika-Mulató közönsége e hó első felében sokat tapsolt egy kis, vézna, hirtelen szőke haju, nagyon pisze orru, de gyönyörű kék szemű és arany fogu orfeumi csillagnak, aki **Miss Annie Mirtley** néven szerepelt. Angolul beszélt és az amerikai New-Orleansból valónak mondta magát.

Napközben ott ült órákhosszat a Bika kávéházban, többnyire elmélázva magában. Társaival az orfeumból tört német nyelven beszélt. Amikor este a műsor szerint elkövetkezett a száma, lenge kosztümben jött ki a színpadra. Gyenge szoprán hangján szendén, szeliden énekelt egy dalt a telefonos kisasszonyról:

Hallo my baby,
Hallo my honey...

amelynek kedves melodiját az orfeumi törzsvendégek vele dudolták. Aztán egyszerre átváltozott, a zongora megadta a Cake-walk zene első hangjait. A szőke amerikai lány tánczolta nemzeti tánczát olyan tüzzel és graciozusan, hogy mindenkit bámulatba ejtett.

A kis szőke miss most Nagyváradon van a Fekete-Sas szállóban működő orfeumnál.

Oda hozott neki tegnap a posta egy levelet messze Amérikából. A boríték látára a kis artistanó elhalványodott és sokáig a tánczba tört ki.

A borítékon a következő ozég felirata volt:

I. G. Astor & Co.

Bankers Limited

Broadway

New-York.

A levélben Astor, a híres amerikai milliomas könyörgött leányának, hogy hagyja ott azt az erkölcsstelen világot és térjen végre vissza szerető szüleihez, ahol pompa, kényelem vár rá.

Miss Mirtley megvalította azután egy újságírónak, hogy a Miss Annie Astor, a hírneves milliomas leánya. Hat év előtt szökött el hazulról Európába egy szép olasz ifjával, akit szeretett, de szülei nem akarták hozzá adni. Másfél évig együtt éltek boldogan. De aztán elfogyott a pénzük, megkezdődött a civakodás és elváltak.

A milliomas lány azóta városról-városra vándorol és táncolja a Cake-walkot és énekel busan, szendén a dalt a telefonos kisasszonyról:

Hallo my baby,

Hallo my honey...

De haza még se megy.

— Nem tudnék apám szemébe nézni,
— suttogta az újságírónak könnyes szemekkel.

Mákvirág.

Gyilkos erdőőr.

— Saját tudósítónktól. —

— július 20.

A kisjenői főhercegi uradalomhoz tartozó somosi erdőben feltűnést keltő gyilkossági merénylet történt vasárnap reggel. Petrovics János erdőőr gyilkossági szándékából megölte társát, Erdődi Andrást, aki életveszélyesen megsebesült és most a halálal vívódik. A tettes és az áldozat a lehető legjobb barátságban éltek ezelőtt egymással a az ok, mely Petrovicsot a végzetes tette re ragadta, az asszony.

Tudósítónk az esetről a következőket jelenti:

A csodásan szép somosi erdő mélyén van egy kis erdei lak, amelyben békés egyetértésben éltek már évek óta Petrovics János és Erdődi András vadőrök családjukkal együtt. Tegnap kora reggel valami csekélyesség miatt súlyosan összeveszték az asszonyok s már tettegességre került volna a sor, ha a két férfi bele nem avatkozik a dologba és meg nem akadályozza a botrányt. Miközben mindenik a maga feleségét csitította. Erdődi oda szölt Petrovicsához:

— Bizony megtanithatnád az asszonyodat móresre.

— Te is a magadét — vágott vissza amaz.

A feleselésből majdnem verekedés lett, a két barát csaknem öltre ment és mint hatalmas ellenségek váltak el. Erdődi szokásos szemleutjára indult az erdőbe, egy félóra múlva követte Petrovics is, aki azonban ép az ellenkező irányban tűnt el a sűrűben. Reggeli két óra lehetett, mikor a két erdőőr összetalálkozott — véletlenül. Petrovicsból újból kitört a keserűség, hevesen megtámadta Erdődit, aki riposztjában ugyancsak nem válogatta a kifejezéseket, sőt bizonyos hitvesi hűséget is kétségbe vont. Együttal kijelentette, hogy most direkt a főerdészhez megy és bejelenti neki az esetet.

Petrovicsot, aki vérmes, indulatos ember, a ragalom és fenyegetés hallatára elöntötte a vér, lekapta válláról a fegyverét és a szavakkal:

— Meghalsz kutya! — Erdődinek a

A puská söréttel volt megtöltve, a gyomrába lőtt.

lövés közvetlen közélről történt, s oly erősen hatott, hogy a szerencsétlen embernek összes beleit kitépte.

Véres tettét látva Petrovics is kijőzanult, rendkívül megdöbben, s egyenesen a kisjenői járásbíróshoz ment be és följelentette önmagát. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel a bűnös kihallgatása után, akit aztán letartóztattak. Petrovics azzal védekezett, hogy erős felindulásban követte el tettét, mert a becsületében gázoltak.

Mikor a hatóság emberei kimentek a helyszínére, Erdődít ott találták vérbefagyva, eszméletlenül. Nagy vigyázattal lakására szállították, de aligha éri meg a reggelt. A felesége kétségbeesve könyörgött az orvosoknak, hogy meentsék meg, itt azonban aligha van segítség.

EMMÁHOZ.

Borús egemnek fénylő csillaga,
Te némaajkú büszke szép leány!
E dalt neked, a rég leajzott húrról,
Egy dalt neked, ujjongót, hangosat.

Vagy még se hangost: Mit kell tudni

[másnak,
Hogy szívemben új verőfőny fakadt — —
Hisz nem tudom, hazugság ez vagy mámor,
Mely könnyen tűnik, hozva ébredést.

Szegény, botor, szokszor csalódott szívem
Minek örülsz, minek e dobogás?
Azért talán, hogy vágyva nézted őt
A némaajkú, szép, fehér leányt?

De jól van így, ne tudjuk meg soha
Mit rejteget alézott közönyünk —
A v gzet, mely keresztetűz utunk,
Könyörtelenül úgyis elszakaszt.

Haladj tovább tehát megbánás nélkül
És vidd magaddal ezt a pusztá dalt; —
Én is megyek, merre utam jelölve,
Bár vissza nézek lépteid után.

S talán esetlennek vélt pillanatban
Egy könnyet ejtek emlékednek én —
Te csak haladj, — a merre sorsod biztat,
Híven megőrzöm én emlékedet.

Maradj nekem mosolygó álomképem,
Meglátogass homályos éjjelen —
Oh jöjj, oh jöjj — kitárt karokkal várlak
Es sugd meg tükod akkor énnekem.

Hyllas.

Végzetes fürdés.

— Saját tudósítónktól. —

— július 20.

Véres leszámolás.

Soha sem tudja a földi halandó, hogy a Végzet mit rejteget számára. Vincze József kolozsvári szücs-mester sem tudhatta előre, midőn vasárnap délután ép, egészségesen távozott el hazulról, hogy a mentők fogják számos sebtől vérző, összetört testét hazahozni a Hója-erdőből, ahova feleségével és gyermekével együtt a Nádas-patakba fürödni ment. Vincze József szücs-mestert három kardosfalvi vad oláh legény verte el kegyetlenül, mert fürdés közben egy Székely Rózsa nevű kardosfalvi leánnyal összeveszett s a leányt megütötte. A leánynak nincs semmi baja, — Vinczét ellenben annyira elverték a parasztleányok, hogy most a halállal vívódik.

Az esetről részletes tudósításunk a következő:

Civakodás a habokban.

Vincze József szücs-mester vasárnap délután feleségével és másfél éves kis gyermekével kiment a Hója-erdőbe sétálni.

A nagy meleg azonban kifárasztotta őket s Kardosfalva alatt a Nádas-patakban keresett a familia menedéket a rekkenő hőség ellen. Férj és feleség egy darabig vigan lubiczoltak a habokban, de egyszerre csak megzavarta mulatságukat egy a közelben fürdő parasztleány. Székely Róza kardosfalvi leány is ott fürdött a patakban s mind közelebb jött a hűsülő házaepárhoz, sőt — bizonyára tréfából — egy párszor pajkosan meg is lubiczolta a Vincze feleségét.

Vincze József, aki különben is indulatos természetű ember, egynehányszor szólott a lubiczoló leánynak, hogy menjen távolabb, majd éktelenül össze is szidta és megfenyegette. Erre a leány megijedt, kiszaladt a partra és bosszúból Vincze másfél éves fiacskájának ruháit a patakba dobta. Több se kellett Vincze Józsefnek. Dühösen kiszaladt a vízből, utána vetette magát a futásnak eredt leánynak, s mikor megfogta: néhányszor megütötte. Ezzel utnak eresztette a leányt, s maga pedig visszament a patakba, a hús habok közé.

A leány bosszúja.

Vagy 15–20 percczel később azonban, midőn a házaspár éppen öltözködéshez látott, három kardosfalvi legény közeledett feléjük és amikor odaértek, se szó, se beszéd, reá vetették magukat Vincze József és hatalmas fütökösikkel addig verték agyba-főbe, amíg csak életet sejtettek benne.

Mikor a legények odaértek, Vincze éppen karján tartotta másfél éves fiacskáját s ahogy az első ütést kapta a fejére, a gyereket elejtette a karjáról, s maga pedig végig nyult a földön. Különös csoda, hogy a gyerekeknek semmi baja sem történt. Vincze felesége első ijedségében fölkapta a gyereket s úgy amint volt, hiányos öltözetben, futott a vasuti állomás felé, folyton segítségért kiáltva.

A segélykiáltásokra figyelmessé lett Borbély Bernát rendőr-mester, aki az állomásonál teljesített szolgálatot és egy közrendőrrel azonnal a helyszínre ment, ahol csak Vinczét véreben fagyva, eszméletlen állapotban találta. Fejéből, orrából és szájából még akkor is patakozott a vér.

A tettesek elfogatása.

Borbély rendőr-mester a vele jött rendőrt a mentőkért küldötte a városba, s maga pedig azonnal elment Kardosfalvára, a tetteseket kinyomozni. A gyorsan előjött mentők az első pillanatban azt hitték, hogy Vincze már meg van halva. Csak gondosabb vizsgálat után sejtettek még benne életet. Egyelőre elállították a vér ést, hirtelenében bekötötték sebeit s bevitték a Karolina kórház sebészeti osztályára, hol most a halállal vívódik.

Borbély őrmester pedig, pár órai kétségtelenül ügyes nyomozás után, letartóztatta mind a három legényt, akiket azonnal előállított és jegyzőkönyvet vett fel velük. A legények névleg: Székely József, Dregán János és Kun János nem tagadják tettüket s azzal védekeznek, hogy ittas fővel, a korcsmából jöttek éppen ki, amidőn Székely Róza elpanaszolta nekik, hogy Vincze fürdés közben ok nélkül, kegyetlenül elverte s ezért állottak bosszút rajta. Székely Róza különben Dregán János szeretője s állítólag ő biztatta fel két pajtását, hogy üssék agyon Vinczét.

A rendőrség már a tegnapi napon befejezte a vizsgálatot s áttette az iratokat a királyi ügyészséghez.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a különböző növénybetegségek ellen megfelelő trágyázással.

A megfigyelések azt mutatták, hogy a gyengébb növényzet nagyobb mérvben ki

van téve a különböző betegségek kártételeinek, mint az erősebb fejlődés. De nemcsak az egyes növénybetegségek, hanem más káros jellegű természeti behatások is sokkal nagyobb kárt tesznek a gyengébb fejlődésű vetésekben, mint a normális fejlődésűekben. Így pl. nem egy esetben tapasztaltott, hogy a gyenge növekedésű őszi vetések a telet nem bírták ki, kipusztultak vagy legalább is nagyon megritkultak, míg a rendes fejlődésűek jól kiállták. Ha tehát növényeinket ellenállóbbakká akarjuk nevelni, a különböző növénybetegségekkel szemben, a talaj rendszeres trágyázásáról kell gondoskodnunk. Erősebb fejlődésű növényzetnek erősebb és mélyebbrehatóbb a gyökérzete is, ami pedig a mi éghajlati viszonyaink között, hol a csapadékviszonyok a legtöbb esetben rosszul oszlanak meg, igen nagy jelentőséggel bír. Mélyreható gyökérzetű növény nem szenved annyit a szárazságtól, s a talaj tápanyagait jobban felhasználja, mint egy csekélyen gyökerező.

A növények gyenge fejlődésének oka legtöbb esetben a talaj gyengesége, s amint ezen ok megszűnik, a növényzet is erőteljesebb fejlődésbe megy át. Igen sok esetben nem rendelkezik a gazdaság elegendő trágyával, ami azonban okul egyáltalán nem vehető, mert számtalan ut és mód van a gazda kezében, hogy ezen segíthessen. Terjessze ki jobban a takarmánytermelést, tartson több állatot avagy használjon zöldtrágyázást műtrágyafélékkel kombinálva, rendezzen be okosabban vetésforgókat stb. Számtalan módon lehet segíteni a talajon. A legtöbb rovarellenesség csak bizonyos fejlődési stádiumban lép fel az egyes növényeken s minél gyorsabban esik át a növény ezen időpontra, annál rövidebb annak kártétele is. A növény fejlődését chilisalétrommal gyorsíthatjuk. Mint a fentiekben kiténik, a gazda igen hatalmas eszközt tart kezében a növénybetegséggel szemben, ha kellő módon trágyázza a talajt.

REGÉNY CSARNOK.

Tous les trois.

Írta: **Kampis János.**

(Folytatás és vége.) 11

Arankát rendesen az akácok alatt találta az éjféli. Lelkének háborgása lassanként lecsendesült. Tudott már foglalkozni rövidke multjával. Mert már tekinteni a jövőbe is. De ahogyan az az ő képzeletében megjelent, az egészen más volt, mint amit mások beszéltek neki róla.

Az az ur, akinek a nevét sem halottuk, kilépett a hivatalból, más foglalkozást vállalt és kötelességének tartotta megírni Arankának, hogy rendelkezék a kezével, ha szabad lesz.

Bokor István természetesen tartotta ezt a megoldást és így fogta fel a dolgot a tiszteletes asszony is.

Aranka hallani sem akart róla. — Érezte, hogy lehetetlen, maga sem tudta, hogy miért.

Egy este azután, mikor ismét átengedte magát gondolatának, megtudta ezt is.

A pusztá magányában megszerette Kartaly Szévért. Minél lehetetlenebb célra tört ez a szerelem, annál hatalmasabban bontotta ki a szárnyait.

Atyjának nem mert szólni. Az konokul tartotta magát Kartaly határozott kijelentéséhez. Tehát elhatározta, hogy titkon ő maga fog írni Kartalynak.

Beleöntötte abba a levélbe szerelmének egész forró lánját, elsírta bánatát, alázkodott, esdekelt, mint a koldus.

Lázban égve, várta a választ. Napok multak, de válasz nem jött. E helyett jött egy hosszukás kék irás. Meghívó a békéltetési tárgyalásra a bíróság elé.

Akkorára Aranka már komolyan beteg volt. Gyöngye teste nem bírta ki a gyötördést. A lelki izgalmakból tifuszos lán lett. Nem jelenhetett hát meg a bíróság előtt, de kikiáltotta otthon és követelte: adják utasításba az ügyvédjének is, hogy nem válik, nem hagyja el az ő édes, hatalmas urát, akit szeret és aki jöjjön érte minél hamarabb, virágos szekéren, mert ha nem siet, meghal; de az ő erős karjának ölelésétől meggyógyul és boldog lesz, mint az angyalok.

Az asszonyok könnyes szemmel hallgatták és integettek egymásnak, hogy lám, már félrebeszél, legyen neki irgalmas az Isten.

X.

A kaszinó „odu“-jában egy napra sem maradt el a rendes tarok.

Akkor sem, mikor az a levél érkezett. Csak annyit vettek észre, hogy kissé szórakozottan játszott. Partnere, a vaskezeskedő, egyszer rá is szólt.

Másnap már megint a régi volt.

Egy este, éppen nagyon édeskes volt a játék, a komornyik táviratot adott át Kartalynak. Ez nem volt feltűnő, mert gyakran kézbesítettek neki a kaszinóban üzleti sürgönyöket.

Kartaly felbontotta a táviratot.

Csak ennyi volt: „Aranka meghalt“.

Szevér arca egy pillanatra halott-halvány lett. A többiek nem vették észre, mert mindegyik a kártyáit tanulmányozta. A párti válságos pontra ért.

— Gyerünk, gyerünk! — idegeskedett az osztálytanácsos.

Kartaly csöndesen zsebre tette a táviratot és fölvette a kártyáit.

— Volát! — mondta kevés vártatva, halk, szintelen hangon.

Ettől a váratlan bemondástól aztán a kis nagyságos ur úgy megrökönyödött, hogy leesett az álla és még a káromkodás is belefagyott.

NYILTTÉR.

A hivatalos es. kir. „Wiener-Zeitung“

277. számában 77. oldalon méltó módon foglalkozik Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító Wilhelm féle antiarthritis és antireumatikus vértisztító teájának gyógyhatásával.

Több irányban tett tapasztalat alapján az antiarthritis és antireumatikus vértisztító teát reumatikus és csúszos bántalmaknál kitűnő eszköznek ajánlhatjuk. Különleges hatása a test egész vértartalmán, valamint az idegrendszeren nyilvánul, amennyiben a vér sűrűsödését megszünteti, az altestben a szénadtartalmu venerikus vért megtisztítja, a nyálka és kölerakódásokat eltávolítja, valamint a székrekedéseket, melyek mindannyian előidézik a nevezett betegségeket, megszünteti.

Ennek a teának még huzamosabb időn keresztül való használata sem nehezíti az emésztést, sőt ellenkezőleg, erősíti.

Különösen ajánlatos ennek a teának a használata tavasszal, valamint a zordabb és hidegebb időjárásban, amikor a nevezett bajok föllépni szoktak és nagyon megviselik a betegeket.

Hogy megóvjuk magunkat hamis utánzatoktól, melyek a jó eredményt maguk után nem vonják, ezt a teát egyenesen Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítóól Neunkirchen (Bécs mellett) raktárából vagy ennek fiókjából kell beszerezni.

(9.)

Dr. Baudnitz.

Raktár Debreczenben TÓTH BÉLA gyógyszerértárában.

9892

1904

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a Monostor, Apafája és a Savóskut erdőségeknél, legelőül való bérbeadására nyilvános árverést hirdet. Az árverést f. hó 26-án kedden d. e. 9 órakor fog megtartani a városháza közgyűlési termében.

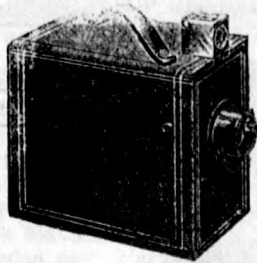
Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1904 július hó 18.

A városi tanács.

Csődkiárulás!

A KOMÁROMI-féle üzletben (Piacz-utcza 12. Stenczinger-ház) található

Fényképezési

eszközök, úgy amatőrök, mint szakemberek számára gyári áron alul kiárultatnak.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, fényérzékeny papírok, kartonok, keretek, mindenféle u. n. fürdők, e'öshívók, vegyszerek stb. nagyválasztékan.

Csődkiárulás!

